

nieuws BRIEF

Nummer 7, tweede jaargang, oktober 1997

Inhoud

- 1 Interview:** Bedrijfsmilieuzorg verandert rolverdeling overheid-bedrijf
- 3 Van Alphen over:** Eenheid in milieubeleid
- 4 Helpdesk:** Zes vragen aan de helpdesk
- 5 Steunpunt RIZA**
ALARA in hout- en meubelindustrie
- 6 KWS 2000:** Op- en overslag benzine
Floppy Verf 2000
Handboek industrieel coaten
Vervanging oplosmiddelrijke verf
- 7 NeR:** Voorlichting kosteneffectiviteit
Bijzondere regelingen geur
Fijnkeramische industrie
- 8 Bestuurlijk-juridisch:** Nieuwe 8.40-
amvb's beperken zich tot milieu
Bodem: NRB uitgebracht
- 9 Preventie:** Stimuleren of reguleren?
Landelijke preventiedag
Water: Controlevoorzieningen
Werkgroep Tankautoreiniging
- 10 Energie:** Raad van State over
energiebesparing
- 11 FO-Industrie:** Provincie en
Parenco over BMP's
- 12 Agenda**
Helpdesk onderzocht
Wat is InfoMii?

• LAATSTE NIEUWS • Op 14 oktober heeft directeur-generaal Milieubeheer Hans Pont de InfoMil homepage geopend. De homepage is vernieuwd en biedt nu ook helpdeskinformatie. Meer hierover in ons volgende nummer.

Bedrijfsmilieuzorg verandert rolverdeling overheid-bedrijf

Bedrijfsmilieuplannen, milieuzorgsystemen, vergunning op hoofdzaken, certificatie. Vier verwante begrippen waarover in milieuland stevig wordt gediscussieerd, en waarover veel vragen de helpdesk van InfoMil bereiken. Bedrijven die initiatieven willen nemen terwijl het bevoegd gezag de kat uit de boom kijkt, of overheden die aandringen terwijl het bedrijf de boot afhoudt. Het komt allemaal voor, maar de trend is duidelijk: de traditionele rolverdeling tussen bedrijf, vergunningverlener en handhaver is aan het veranderen. Met het oog daarop hebben de VNG en de Unie van Waterschappen onlangs de training Maatwerk in milieu opgezet. We praten er over met Anke van Blaricum, beleidsmedewerker bij VROM, VNG-milieujurist Boukje Meijssen en Eric Gerding, doelgroepcoördinator milieu en industrie bij de VNG.

Boukje Meijssen, Anke van Blaricum en Eric Gerding (Foto: Rob Niemansverdriet)

Er wordt nu al een jaar of zes gepraat over zaken als bedrijfsinterne milieuzorg en gekoppelde vergunning. Hebben jullie het gevoel dat er ook iets van de grond komt? Van Blaricum: "Het gaat inderdaad langzaam, maar ik vind dat helemaal niet verwonderlijk; het proces vraagt namelijk om een aanzienlijke verandering in de

houding van zowel overheden als bedrijven. Was het vroeger zo dat bedrijven zich vaak defensief opstelden ten opzichte van een bevoegd gezag dat milieumaatregelen tot in details voorschreef, nu kom je steeds meer in een situatie dat bedrijven het initiatief nemen en milieu gaan integreren in hun hele bedrijfsvoering. Daarvoor is dan weer

een overheid nodig die er met kennis van zaken en de juiste vaardigheden op inspeelt. Het gaat eigenlijk om een heuse cultuuromslag, in de richting van een contract tussen overheid en bedrijf. Dat alles in ogenschouw genomen, gaat het eigenlijk nog snel."

Gerding: "Daar komt nog iets bij. De afgelopen jaren hebben voor de gemeenteambtenaar in het teken gestaan van productie maken. VOGM-gelden, kentallen, een keurslijf van aantallen halen. Die tijd hebben we achter de rug, de achterstand is ingehaald en we zijn toe aan verbetering van efficiency en kwaliteit. Willen we de grote klap maken die nodig is om aan de NMP-doelstellingen tegemoet te komen, dan zal toch echt de creativiteit en innova-

Anke van Blaricum

"Het niveau van certificatie is in Nederland behoorlijk hoog."

tiedrang van de bedrijven zelf moeten worden aangesproken. Let wel, de meer traditionele vergunningverlening en handhaving zijn zeker niet 'fout'. Integendeel: er zijn genoeg bedrijven die niet of nog niet aan dit soort veranderingen toe zijn. Probeer een bedrijf dat worstelt om het hoofd boven water te houden niet te interesseren in een of andere dure, schone machine die zich na enige jaren terugverdiend, want de kans is groot dat men daarvoor absoluut geen interesse heeft. Het is meer een kwestie van vergunningen op maat: je treedt een bedrijf tegemoet op de manier die het verdient."

Meijssen: "Dat is precies wat we met de training 'Maatwerk in milieu' beogen. De training is expliciet niet gericht op overdracht van kennis over allerlei wetten en regelgeving, maar juist op het omgaan met die kennis. Het gaat er om dat je een inschatting kunt maken van de situatie

waarin het bedrijf zich bevindt. Kunnen bepalen of een bedrijf toe is aan een flexibele vergunning of vooral bezig is om het hoofd boven water te houden. Kortom: je moet de houding van een bedrijf kunnen herkennen en bovendien in staat zijn om jouw gedrag daarop aan te passen."

Gerding: "Je moet bijvoorbeeld kunnen onderhandelen, en daar van je baas bovendien de ruimte voor krijgen."

Meijssen: "We hebben de training opgezet voor twee groepen. Ten eerste voor de milieuambtenaren van gemeenten, provincies en waterschappen, die dagelijks met vergunningverlening en handhaving te maken hebben. Hun training duurt drie keer twee dagen. Ten tweede zijn er de 'trekkers': de mensen die binnen hun organisatie verantwoordelijk zijn voor het veranderingsproces, vaak afdelingshoofden, managers of projectleiders. Voor hen bestaat de training uit een opstartdag, de kerntraining van twee dagen en een terugkomdag. Na afloop van de training zijn zij in staat om voor hun eigen organisatie een plan van aanpak in te vullen."

Er is dus veel te zeggen voor vergunningen op maat. Maar wil zo'n verandering echt doorzetten, dan lijkt er een win-win-situatie nodig: moet er voor zowel overheid als bedrijf niet iets te verdienen zijn?

Van Blaricum: "Die win-win-situatie is er ook, namelijk de combinatie van milieuwinst en eigen verantwoordelijkheid. Ik zal dat uitleggen: wil je de doelstellingen uit het NMP bereiken, dan is er meer nodig dan de gebruikelijke regulerende voorschriften. Gerding zei het al, daar is creativiteit, innovatie en een herinrichting van het productieproces voor nodig. Die aspecten vind je terug in veel bedrijfsmilieuplanen. Met het milieuzorgsysteem kunnen de voornemens vervolgens in de praktijk worden gebracht. Als dat proces gaat lopen, ontstaat bovendien een meer open verhouding tussen vergunningverlener en bedrijf, waarvan beiden profijt hebben."

Gerding: "De meer traditionele vergunning legt de nadruk op 'morgen klaar', en zo kom je bijna steeds terecht in 'end of pipe'-maatregelen; invoering van procesgeïntegreerde maatregelen vraagt namelijk meer tijd. Met een bedrijfsmilieuplan, een bijbehorend zorgsysteem en een aangepaste vergunning krijgt een bedrijf de ruimte om vooruit te denken en te plannen over een periode van vier, en soms wel acht jaar; met Hoogovens praten we zelfs over doelen voor het jaar 2010. Op die termijn worden

Eric Gerding

"Voorzichtig begint het besef te ontstaan dat je bij de Raad van State ook je grenzen kunt verkennen."

investeringen in geld, tijd en moeite interessant, en dan blijken er grote veranderingen in bedrijfsprocessen mogelijk. Dat geldt misschien meer voor grote dan voor kleine bedrijven, maar ook voor kleinere bedrijven kan een wat bescheidener milieuzorgsysteem aantrekkelijk zijn, en ook daarop kan de vergunning worden aangepast."

Van Blaricum: "Laten we de rol van de handhaver niet vergeten. De traditionele vergunning is sterk op details gericht, maar de traditionele manier van handhaven is dat ook. Bij een vergunning op hoofdzaken verwacht je van een handhaver dat hij hoofd- en bijzaken weet te scheiden, en bovendien in staat is om te controleren of het bedrijf zichzelf wel goed controleert. Zo'n handhaver moet leren om de werking en output van een zorgsysteem te beoordelen, en ook dat vergt dus een verandering van de bestaande cultuur."

Zijn er in de praktijk niet allerlei twijfels die zo'n cultuurverandering tegenhouden?

Meijssen: "Ja, die zijn er zeker, maar aan het wegnemen van die twijfels wordt hard gewerkt. Toen in 1995 de *Handreiking bedrijfsinterne milieuzorg* verscheen, is meteen gezegd dat je voor succesvolle implementatie flankerend beleid zult moeten ontwikkelen. Dat gebeurt langs drie sporen. Allereerst is er het verbredende spoor, waarvan de training 'Maatwerk in milieu' het resultaat is. Daarnaast is er het verdiepende spoor, waarbij in proefprojecten wordt gekeken naar de knelpunten die optreden bij het totstandbrengen van gekoppelde vergunningen. En ten slotte is er nog het kennisspoor, waarbij vooral wordt

gewerkt aan het wegnemen van de juridische haken en ogen. Het zou vervelend zijn als allerlei goede initiatieven bij de Raad van State steeds afgeschoten worden."

Gerding: "Al zit er ook in die hoek een mentaliteitsverandering aan te komen. Als je als ambtenaar naar de Raad van State moet en je haalt daar een zeperd, dan heb je het in de traditionele verhoudingen fout gedaan. Nu begint voorzichtig het besef te ontstaan dat je op zo'n manier ook je grenzen kunt verkennen. Kijk eens naar de politie: daar stapt bij elke nieuwe regeling een agent in zijn auto om te kijken wat er gebeurt als je die regeling overtreedt. Zulk gedrag is in milieuland nog niet algemeen. Analyseer je de zaken die bij de Raad van

Boukje Meijssen

"Je moet de houding van een bedrijf kunnen herkennen en in staat zijn om jouw gedrag daarop aan te passen."

State terecht zijn gekomen, dan zie je bovendien dat er per saldo maar heel weinig ontwikkelingen zijn die werkelijk worden tegengehouden."

Van Blaricum: "Dat klopt, dat blijkt ook uit recent onderzoek in opdracht van VROM. We hebben een uitgebreide juridische vragenlijst opgesteld over de vergunning op hoofdzaken en nieuwe vormen van handhaven. Die lijst hebben we vervolgens breed verspreid onder juristen bij gemeenten, waterschappen, provincies, universiteiten. De antwoorden zijn geanalyseerd door onderzoekers van de Katholieke Universiteit Brabant. Uit die analyse blijkt dat er maar weinig echte juridische obstakels zijn. Wel is er veel behoefte aan praktijkervaring en voorbeelden, bijvoorbeeld van doelvoorschriften. Alle mitsen, maren en mogelijkheden zijn uitgebreid aan de orde geweest tijdens een workshop en in november verschijnt er een brochure waarin de

zaken eens goed op een rijtje worden gezet; komend voorjaar volgt er een juridische leidraad, met leerzame voorbeelden."

Voor wat betreft de heersende twijfels: zou een instrument als certificatie van milieuzorgsystemen die niet voor een flink deel kunnen wegnemen?

Van Blaricum: "Ja. Certificatie is dan ook een belangrijk onderdeel van het kennisspoor waarover Boukje daarnet al sprak. De voorlichting over certificatie wordt vooral gedragen door de SCCM [de Stichting Coördinatie Certificatie Milieuzorgsystemen, red.], die zorgt voor de coördinatie en kwaliteitsborging van de certificatie in Nederland. Eind oktober verschijnt er een brochure van de SCCM over certificatie, speciaal gericht op overheden. Verder zijn er voorlichtingsbijeenkomsten, waar de SCCM toelichting geeft over certificatieprocedure in de praktijk. Steeds meer bedrijven laten zich certificeren, en dan wil het bevoegd gezag begrijpelijkerwijs weten hoe serieus je die certificatie moet nemen. Een goede vraag, waarop we graag antwoord geven, want het niveau in Nederland is behoorlijk hoog. Maar we zitten nog wel in het beginstadium: het aantal gecertificeerde bedrijven ligt momenteel rond de 170."

Gerding: "Die bedrijven hebben het verhaal goed door: ze plegen een forse inspanning, maar vervolgens kunnen ze met de door hen getroffen maatregelen naar buiten treden, naar het bevoegd gezag, maar bijvoorbeeld ook naar klanten en omwonenden. En dat geldt echt niet alleen voor grote bedrijven. Hier schuiven de puzzelstukjes nog wat verder in elkaar, want het is logisch dat vergunningverleners en handhavers certificatie van milieuzorgsystemen als een belangrijke voorwaarde gaan zien voor een gekoppelde vergunning en voor handhaving op hoofdlijnen. Want je past je gedrag pas aan als je voldoende vertrouwen in een ontwikkeling hebt gekregen. Met dat soort zaken houden wij ons in de cursus nadrukkelijk bezig."

Maatwerk in milieu, training voor milieuableidenden over rolverdeling tussen bevoegd gezag en bedrijf. Informatie: Bestuursacademie Nederland, Miriam Trommelen, tel. (026) 3655360, fax (026) 364 38 28. VNG-ledenbrief 97/168 over training Maatwerk in milieu: informatie bij VNG, Boukje Meijssen, tel. (070) 373 86 45. Voorlichting over certificatie: Stichting Coördinatie Certificatie Milieuzorgsystemen, Frans Stuyt, (070) 362 39 81.

Van Alphen over:

Enheid in milieubeleid

Infomil krijgt op zijn helpdesk regelmatig vragen waaruit je kunt opmaken dat eenheid in milieubeleid verder te zoeken is dan we zouden willen. Zowel op inhoudelijk als op procedureel gebied is het dikwijls onduidelijk hoe de verschillende onderdelen van het milieubeleid met elkaar sporen. En eerlijk gezegd valt het ook voor InfoMil niet altijd mee heldere informatie te verschaffen. Wel wordt hard gewerkt om tot eenheid van beleid te komen binnen de zogenoemde autorisatieprocessen, die InfoMil ondersteunt.

De beleidsmakers van de verschillende overheden worden vaak nog afgerekend op de vorderingen die zij maken op het onderdeel waarvoor zij verantwoordelijk zijn, maar gelukkig neemt de aandacht voor een bredere, integrale afweging toe. De doelgroepen – in de eerste plaats het bedrijfsleven – vragen daar ook om en werken daar graag aan mee.

Binnen het inrichtinggebonden milieubeleid zie je de trend dat er meer ruimte komt voor het grotere geheel: de doelgroepbenadering industrie en het beleid van compartimentale wet- en regelgeving zoeken een gezamenlijke weg. Het gaat er daarbij niet om dat een van de benaderingen het primaat moet krijgen, maar het doel is altijd een eenduidig milieubeleid met eenduidige procedures en een eenduidige presentatie. Om dat te verwezenlijken is een omschakeling bij beleidsmakers nodig, en vaak ook bij uitvoerenden. Alle partijen moeten leren van fouten die in het verleden zijn gemaakt en moeten zich nieuwe vaardigheden eigen maken. Zo moet men bereid èn in staat zijn te onderhandelen over een totale milieuprestatie en daarbij andere belangen in het oog te houden.

Het is de taak van InfoMil met zijn informatievoorziening dit proces waar mogelijk te ondersteunen.

André van Alphen

André van Alphen, manager InfoMil

Zes vragen aan de helpdesk

Bodem

Wat is de relatie tussen de AKZO-bodemrisicochecklist uit het convenant met de chemie en de scoremethodiek uit de NRB?

De AKZO-lijst is gebruikt bij het opstellen van de NRB. Binnen de chemie wordt de AKZO-lijst nog gebruikt, in de overige gevallen geldt de NRB, tenzij er in het kader van het doelgroepenoverleg een branchespecifieke lijst is ontwikkeld. De uitkomst van de AKZO-lijst geeft een bepaalde risicocategorie die overeenkomt met de emissiescore uit de NRB; er wordt niet gewerkt met omvangsscores. Met behulp van de NRB kunnen de eventueel noodzakelijke vervolgstappen (het nemen van maatregelen) worden ingevuld.

Onderzoek naar luchtverontreiniging: de snuffelbus

Bij de controle van de milieuvergunning van een garagebedrijf bleek de werkplaatsvloer waarschijnlijk niet vloeistofdicht te zijn, terwijl dit wel verplicht was gesteld. Hoe kan ik dit aantonen?

Voor de beoordeling van de vloeistofdichtheid van in gebruik zijnde betonnen verhardingen bij garagebedrijven is door CUR/PBV een beoordelingsprotocol opgesteld voor in gebruik zijnde betonvloeren. Indien er voldoende reden is om te twifelen aan de vloeistofdichtheid (scheuren of gaten in de vloer, geen of slechte kitnaden tussen betonplaten of slijtageplekken in de coating), kan deze 'aanbeveling 44' gebruikt worden. Beoordeling moet bij voorkeur door bedrijf worden uitgevoerd dat is aangesloten bij de Stichting ODI (Onafhankelijke Deskundige Inspecteurs en adviseurs).

Energie

De begeleidende brief bij de circulaire *Omgaan met energiegebruik en meerjarenafspraken in de milieuvergunning (1994)* vermeldt een looptijd tot 1-1-1997. Wat geldt dan op dit moment?

Eind 1996 is een groot aantal betrokkenen (bedrijven en overheden) ondervraagd over het in het circulaire beschreven beleid. Omdat men vond dat dat voldeed, kon de beleidslijn worden gehandhaafd. Wel was het nodig om details te wijzigingen of te verduidelijken. De circulaire is momenteel in revisie: de leesbaarheid wordt verbeterd en problemen die zich in de praktijk hebben voorgedaan worden opgelost. Een voorbeeld daarvan is de manier waarop mja-bedrijven het bevoegd gezag van informatie voorzien. De circulaire wordt gecombineerd met de *Voorlopige handleiding voor niet-mja bedrijven* van InfoMil en aangevuld met praktijkvoorbeelden en modelvoorschriften. De nieuwe publicatie verschijnt naar verwachting begin 1998. In de tussentijd dient de procedure van de huidige circulaire te worden gevolgd.

KWS

Komt er een verbod op het gebruik van tri(chlooretheen) en per(chlooretheen)?

Nee, niet op grond van KWS 2000. Voor de toepassing van per en tri bij industriële reiniging zijn wel KWS 2000-maatregelen van toepassing, maar terugdringing van de emissies van HKW (halogeen-koolwaterstoffen) heeft hier prioriteit. In eerste instantie wordt de mogelijkheid bekeken om niet te reinigen, tweede optie is overschakelen op alkalische reiniging. Indien het gebruik

van waterige systemen technisch niet mogelijk is, heeft het reinigen met aardoliedestillaten of met alifaten in halfgesloten en gesloten dampontvettingssystemen de voorkeur. Als een bedrijf toch kiest voor per of tri, dan moet het ontvetten plaatsvinden in een gesloten installatie met terugwinning. Voor de restemissie geldt de NeR. In het *Handboek Metalekro*, dat naar verwachting in het eerste kwartaal 1998 uitkomt, wordt een overzicht gegeven van mogelijke maatregelen en systemen.

Naverbrander zuivert restgassen van VOS en geur (Foto: ACS Filtertechniek, Alkmaar)

NeR

Wat is het verschil tussen odour units (o.u.) en geureenheden (g.e.)?

De odour unit (o.u.) is een maat voor geurstrekte, gemeten volgens het ontwerp van de Europese norm voor geurmeting. De norm is in 1996 opgesteld door de Europese normalisatiecommissie CEN en moet over enkele jaren in Europa gaan gelden.

Vragen over	Instituten	Vragen over
<ul style="list-style-type: none"> • Wet en regelgeving 	Ministerie van VROM/DGM Provincie; gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid en regelgeving
<ul style="list-style-type: none"> • amvb's 	InfoMil (070) 361 05 75	<ul style="list-style-type: none"> • Vergunningverlening • NRB
<ul style="list-style-type: none"> • Materialen/constructies 	NIBV (0348) 41 21 89	<ul style="list-style-type: none"> • Maatregelen • Voorzieningen van bewezen kwaliteit/Stand der Techniek
<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteitsborging • Kwaliteitsborging/certificatie 	:Kiwa Projectbureau PBV (0182) 54 06 00	<ul style="list-style-type: none"> • PBV
<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek 	Kennisinstituten/onderzoeksinstituten	<ul style="list-style-type: none"> • Normen/technische grondslagen

Vragenwijzer bodembescherming

De manier waarop de o.u. wordt gemeten wijkt maar weinig af van de meting van de geureenheid (g.e.) volgens de Nederlandse norm NVN2820. Het enige verschil dat voor het gebruik van belang is zit hem in de grootte van de eenheid; de o.u. is twee keer zo groot als de g.e.: 1 o.u. = 2 g.e.. Het verschil in grootte van de maat voor geursterkte zegt op zich niets over de nauwkeurigheid of betrouwbaarheid van de meting; beide methoden voldoen aan de Nederlandse eisen en beide kunnen dus toegepast worden. Als er met o.u. gerekend wordt, moeten die voor toetsing aan de vergunning of de NeR naar g.e. worden omgerekend. Dat is simpel: vermenigvuldig het aantal odour units met twee. Meer informatie over de achtergrond van de o.u. is verkrijgbaar bij de gespecialiseerde geurlabs of bij InfoMil.

Landbouw

Is de richtlijn veehouderij en stankhinder 1996 van toepassing op het houden van paarden?

In de richtlijn zijn geen mestvarkenseenheden opgenomen voor paarden. Aan de hand van de grafiek uit de bijlage is het daarom niet mogelijk een stankcirkel voor een paardenhouderij vast te stellen, en ook geeft de richtlijn geen vaste afstanden die moeten worden aangehouden tussen gevoelige objecten en een paardenhouderij. Hieruit kan geconcludeerd kunnen worden dat de richtlijn niet geldt voor het houden van paarden. De jurisprudentie over de voorganger van de richtlijn veehouderij en stankhinder, de brochure *Veehou-*

derij en hinderwet, wijst echter in een andere richting. De afdeling bestuursrecht spraak leidde uit de brochure af dat er tussen stankgevoelige objecten en inrichtingen waar dieren worden gehouden die niet in de brochure werden genoemd, een afstand van tenminste vijftig meter aangehouden moet worden. Volgens de vaste jurisprudentie geldt deze minimumafstand ook inrichtingen waar op vergunningplichtige wijze paarden worden gehouden. Het is zeker niet ondenkbaar dat deze jurisprudentie onder de richtlijn van 1996 blijft gelden.

Bestuurlijk-juristen 's ochtends bereikbaar

De bestuurlijk-juridische sectie van de helpdesk krijgt veel meer vragen dan ze kan verwerken. Het aantal vragen is vergeleken met een jaar geleden met 35% toegenomen. Omdat de menskracht niet is uitgebreid, komt de kwaliteit van de dienstverlening onder druk te staan: klanten krijgen te vaak de ingesprekstoon en worden soms minder snel teruggebeld dan wenselijk is. Omdat de bestuurlijk-juristen alle vragen zo goed mogelijk willen beantwoorden, is besloten de helpdesk voor deze vragen alleen op werkdagen van 9-12 uur open te stellen; buiten die uren worden antwoorden gezocht en klanten teruggebeld. Wanneer deze aanpak de komende drie maanden succesvol blijkt, wordt hij voortgezet.

Steunpunt RIZA

Wvo-vergunningverleners kunnen met hun vragen sinds kort terecht bij het Steunpunt RIZA. Het Steunpunt is gericht op vragen over de Wvo, de helpdesk van InfoMil op de Wm; maar verder komt de werkwijze van beide servicenummers overeen. Daarom is het van belang om te weten welke vragen u waar het beste kunt stellen.

Vergunningverleners kunnen bij het Steunpunt RIZA terecht met vragen over onder meer:

- Wvo-vergunningverlening
- hulpstoffen
- zuiveringstechnieken
- lozingsnormen volgens de stand der techniek (BUT/BBT)
- CIW/CUWVO-rapporten
- Wvo-amvb's

Afbakening ten aanzien van afvalwater Steunpunt RIZA:

Wvo-plichtige activiteiten:

- directe emissies naar oppervlaktewater (diffuus of via een werk)
- indirecte lozingen (via de riolering) van door de Wvo aangewezen bedrijven
- afvalwatertechnologie

Helpdesk InfoMil:

- indirecte lozingen (op het riool)
- afvalwater buitengebied: gemeentelijke rioleringsplannen, bodemlozingen
- lozingsbesluit bodembescherming

Tussen Steunpunt en Helpdesk wordt regelmatig overlegd over de beantwoording van vragen en verwijzing, naar elkaar en naar buiten.

Het Steunpunt RIZA is bereikbaar op kantooruren: telefoon (0320) 298 428, fax (0320) 249 218.

ALARA in hout- en meubelindustrie

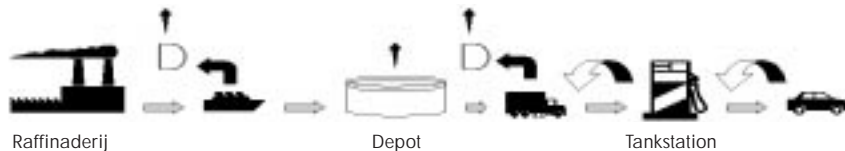
Bij InfoMil is een eerste versie verschenen in het kader van het proefproject Stand der techniek/ALARA: *Milieu-informatie hout- en meubelindustrie*.

In deze publicatie vindt u informatie over de stand der techniek als hulpmiddel voor ALARA-afweging. Meer informatie in de volgende InfoMil Nieuwsbrief.

KWS 2000

Op- en overslag van benzine

Welke regelingen gelden voor emissiebeperkende maatregelen bij de op- en overslag van benzine? Hieronder volgt een kort overzicht van de belangrijkste punten.

- De maatregelen gelden alleen voor de op- en overslag van benzine en dus niet voor dieselolie.
- Vastdaktanks voor de opslag van benzine bij raffinaderijen en distributiedepots moeten zijn voorzien van inwendig drijvende dekken, tanks met drijvende daken van efficiënte seals. Dit staat voorgeschreven in bijlage I van de Ministeriële Regeling op-, overslag en distributie benzine milieubeheer (verder genoemd: 'de Regeling'; Staatscourant 250, 27 december 1995). Emissies (verdringingsverliezen) bij het overslaan van benzine naar de genoemde opslagtanks moeten naar dampverwerkingsinstallaties worden geleid. Dit wordt voorgeschreven in bijlage II van de Regeling.

De genoemde voorzieningen moeten uiter-

lijk zijn gerealiseerd volgens het tijdschema dat te vinden is in artikel 2, 3, 4, 6 en 7 van de Regeling.

- Voor benzinestations voor het wegverkeer die vallen onder de werkingssfeer van de Besluiten 'Tankstations milieubeheer' en 'Herstelinrichtingen voor motorvoertuigen milieubeheer' geldt dat de ondergrondse benzinetanks moeten zijn voorzien van dampretourinstallaties (stage I). Daarnaast moeten ze ook dampretourinstallaties hebben voor het aftanken van auto's (stage II), behalve wanneer het tankstation een doorzet heeft van minder dan 500 m³ benzine en opgericht is voor 1 juli 1995. De stage I-voorzieningen en de termijn waarop deze moeten zijn getroffen, staan voorgeschreven in de Besluiten 'Tankstations' en 'Herstelinrichtin-

gen'. Voorschriften voor stage II-voorzieningen zijn door middel van een wijzigingsbesluit aan beide Besluiten toegevoegd (Stb 1996, 228). In dit wijzigingsbesluit staat ook binnen welke termijn de stage II-voorzieningen moeten zijn getroffen.

- Daarnaast zijn er ook tankstations die niet vallen onder de werkingssfeer van de Besluiten 'Tankstations' en 'Herstelinrichtingen voor motorvoertuigen milieubeheer'. Wanneer deze stations een doorzet hebben van meer dan 100 m³ benzine per jaar geldt dat stage I-voorzieningen moeten worden getroffen. Dit staat voorgeschreven in bijlage IV van de Regeling. De termijn waarop de stage I-voorziening moet zijn aangebracht, is vermeld in artikel 5 en 8 van de Regeling. Voor deze benzinestations zijn stage II-voorzieningen niet wettelijk verplicht gesteld. Omdat deze benzinestations vergunningplichtig blijven in het kader van de Wet milieubeheer kan het bevoegd gezag Stage II-maatregelen opnemen in de vergunning conform de KWS 2000-strategie omdat in vergelijkbare situaties bij tankstations voor het wegverkeer de voorzieningen wel wettelijk geregeld zijn.

Floppy Verf 2000

In opdracht van VROM stelden het Bedrijf Schiedersbedrijf en het Adviescentrum VOM de floppy Verf 2000 samen. In de database zijn voor verscheidene toepassingen alternatieven met weinig of geen oplosmiddelen gegeven voor de conventionele verfsystemen. De floppy is te bestellen bij de VOM (030-2287111) en het Bedrijf Schiedersbedrijf (070-3366508) en kost f 25,-.

Handboek industrieel coaten

In november verschijnt bij de VOM het Handboek industrieel coaten. Daarin staat een overzicht van technische onderwerpen, zoals applicatie- en drogingstechnieken, voorbehandeling, moffeltechnieken, en arbo- en milieuaspecten. Het boek kost f 175,- en is te bestellen bij VOM (tel. 030-2287111).

Vervanging oplosmiddelrijke verf

Staatsecretaris De Grave van SZW heeft eind augustus de Tweede Kamer geïnformeerd over het beleid dat hij wil voeren ter voorkoming van OPS (Organisch Psycho Syndroom). OPS is een ernstige aandoening van het zenuwstelsel die kan ontstaan door blootstelling aan vluchtige organische oplosmiddelen. Het beleid is in eerste instantie gericht op vier voor OPS risicovolle beroepen: schilders, tapijt- en vloerenleggers, autospuiters en drukkers. Op plaatsen waar blootstelling aan oplosmiddelen moeilijk beheersbaar is, gaat een wettelijke vervangingsplicht gelden; zo

moeten oplosmiddelarme producten gebruikt worden voor binnenschilderwerk en voor het leggen van tapijt en parketvloeren. Voor autospuiters, autoschadeherstelbedrijven en de grafische sector worden beheersmaatregelen verplicht gesteld op grond van de stand der techniek. De Arbeidsinspectie zal de naleving van de nieuwe regels controleren. Overigens is er nog een mogelijkheid om aan de vervangingsplicht te ontkomen: als werkgevers en werknemers het op korte termijn eens worden over een vrijwillige aanpak.

Voorlichting kosteneffectiviteit

Welke milieumaatregelen kun je een bedrijf redelijkerwijs voorschrijven? Met de methode-kosteneffectiviteit kun je de kosten en baten van een milieumaatregel uitdrukken in gulden per kilogram vermeden emissie; in Nieuwsbrief 5 schreven we daar al over.

Dit jaar werden al drie voorlichtingsdagen gewijd aan kosteneffectiviteit. Ze werden druk bezocht, door overheden en bedrijven. Voor de pauze werden achtergrond en gebruik van de methode toegelicht door mevrouw Paardekooper (VROM) en de heren Duesmann (DHV) en Knippels (DCMR). Vervolgens schetsten de heer Welvaadt (Hoogovens) en mevrouw Van der Rest (Shell) hoe zij in hun Bedrijfs-milieuplannen met de methode omgaan.

Casus

Na de pauze konden de deelnemers zelf aan de slag. In een casus moest worden gekozen tussen twee nageschakelde technieken om stof te bestrijden. Daartoe werd de kosteneffectiviteit berekend, en die werd getoetst aan de referentiewaarde voor stof. Dat leidde tot uiteenlopende redeneringen en beslissingen, die werden besproken in een gezamenlijke discussie aan het einde van de dag. Drie veel gestelde vragen lichten we hieronder kort toe:

1. Kan de methode ook worden gebruikt bij kleinere bedrijven?

Ja, ook daar kun je een investering met de methode goed beoordelen op redelijkheid. Er is overigens niet alleen gerekend aan de kosten en baten van nageschakelde technieken. Ook procesgeïntegreerde maatregelen zijn met de methode doorgelicht. Van die maatregelen blijkt de kosteneffectiviteit vaak negatief, dat wil zeggen: het bedrijf houdt er geld aan over.

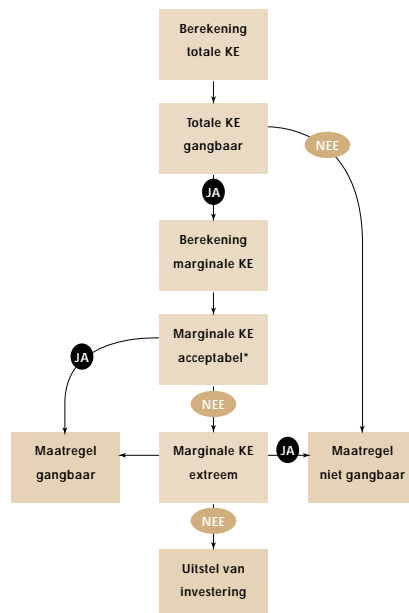
2. Kan de methode worden gebruikt voor andere milieuaspecten, zoals geluid?

Dat zou mogelijk moeten zijn; nader onderzoek moet uitwijzen of aanpassing nodig is. Nu is het instrument alleen nog uitgewerkt voor lucht en zijn voor NO_x , SO_2 , VOS en stof referentiewaarden opgesteld.

3. Hoe moet het begrip 'marginale kosten' gezien worden?

Marginale kosten spelen een rol wanneer het bevoegd gezag oordeelt dat een *bestaande* milieumaatregel niet meer voldoet. Bij aanvullende en vervangende

investeringen kan dan worden overwogen om de bestaande maatregel uit te breiden of te vervangen door een nieuwe redelijke maatregel. Daartoe kan zowel een marginale als een totale kosteneffectiviteit worden berekend. De marginale variant kan worden bepaald door de totale kosten en effecten tegen elkaar af te wegen. Onderstaand schema geeft het besluitvormingsproces weer bij aanvullende en vervangende investeringen.

Proefperiode

Tijdens een proefperiode van twee jaar worden de ervaringen met het instrument kosteneffectiviteit geanalyseerd; daarna wordt de methodiek indien nodig aangepast en opgenomen in de NeR. In de bijeenkomsten is daarom gevraagd om ervaringen met het instrument door te geven aan InfoMil. Die oproep willen wij hier nog eens benadrukken.

Alle bezoekers van de bijeenkomsten is een exemplaar toegezegd van de rapporten over de methodiek. De verzending heeft vertraging opgelopen, maar u kunt de rapporten nog dit najaar tegemoet zien.

Literatuur: publicatierreeks Lucht en Energie, reeksnr's 119, 120 en 126: *Kosteneffectiviteit van milieumaatregelen, delen a, b en c.*

Regelingen geur

In de derde Nieuwsbrief berichtten we u al dat de bijzondere regelingen geur voor bierbrouwerijen en de geur- en smaakstoffenindustrie na afloop van het geurtraject een 'doorstart' hebben gemaakt. De bierbrouwerijbranche wil voor het vaststellen van een geurhinderniveau een door TNO ontwikkelde methode gebruiken. In de werkgroep is afgesproken dat die de komende maanden intensief wordt gevolgd. Begin 1998 volgt een definitief besluit: bij voldoende vertrouwen in de TNO-methode komt er een bijzondere regeling met geurniveaus, bij onvoldoende vertrouwen komt er geen bijzondere regeling. De geur- en smaakstoffenindustrie heeft op verzoek van de werkgroep aanvullende snuffelploegmetingen uitgevoerd. Deze en eerdere metingen leidden tot een bijzondere regeling met geurniveau. Die regeling wordt dit najaar als supplement op de NeR gepubliceerd en verzonden aan alle NeR-abonnees.

Fijnkeramische industrie

Voor de fijnkeramische industrie wordt een bijzondere regeling opgesteld, vooral omdat veel (middel)grote fijnkeramische bedrijven zonder nageschakelde techniek vaak niet kunnen voldoen aan de algemene eisen die de NeR stelt aan fluoride-emissies. Een werkgroep met vertegenwoordigers van bevoegd gezag en branche werkt nu aan het voorbereiden van de regeling, die naar verwachting medio 1998 gereed zal zijn. Als u ervaring heeft met het toepassen van de NeR bij de fijnkeramische industrie en mogelijk nuttige informatie kunt geven, neem dan contact op met InfoMil.

Nieuwe 8.40-amvb's beperken zich tot milieu

De nieuwe artikel 8.40-amvb's die in het kader van de MDW-operatie worden opgesteld, moeten er voor gaan zorgen dat veel inrichtingen onder algemene regels gebracht worden, waardoor de Wm-vergunningplicht komt te vervallen. De tot nu toe gepubliceerde ontwerpen maken duidelijk dat de opgenomen voorschriften zich zoveel mogelijk zullen beperken tot de milieurelevante aspecten van inrichtingen.

Aspecten die in eerste instantie geregeld moeten worden via andere sporen (ruimtelijke ordening, bouwen en wonen, gemeentelijk milieubeleid) komen niet in de 8.40-amvb's. Daarmee wordt een overlap in de regelgeving vermeden. Die benadering heeft natuurlijk ook nadelen: er wordt bijvoorbeeld aangevoerd dat door de nieuwe opzet de vestiging van bedrijven (met name in de binnenstad) niet goed meer in de hand te houden zou zijn.

Integrale afstemming

Op dit moment is het zo dat milieuregelgeving vooral als 'finetuning' wordt gebruikt voor tekortschietende instrumenten voor de ruimtelijke ordening. Maar het is de bedoeling dat in de nabije toekomst een vroegtijdige integrale afstemming plaatsvindt van instrumenten voor bouwen en wonen, ruimtelijke ordening en milieu. De overgang naar de nieuwe situatie zal waarschijnlijk moeilijk zijn. Er wordt bijvoorbeeld een belangrijke rol toegekend aan het bestem-

mingsplan, maar de meeste bestemmingsplannen kunnen die rol nog niet waarmaken. Toch is de verwachting (op basis van onderzoek) dat instrumenten als het bestem-

mingsplan in potentie voldoende mogelijkheden bieden om bedrijfsvestiging goed te regelen, *in combinatie met* de nieuwe 8.40-besluiten. Dit vergt wel een andere benaderingswijze van het bevoegd gezag. Afstemming van het beleid voor ruimtelijke ordening en milieu zal in een veel eerder stadium moeten gebeuren dan tot nu toe gebruikelijk is; vergelijk ook de ideeën hierover uit Stad en Milieu. Genoemde ontwikkelingen kunnen een grote invloed hebben op de structuur van de gemeentelijke organisatie.

De nieuwe 8.40-amvb's vereisen een andere benadering van bedrijven die zich in de binnenstad willen vestigen.

Bodemsanering in Krimpen aan de Lek

NRB uitgebracht

Medio september is de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming gepubliceerd. Even dreigde de nasleep van de Securitel-affaire nog roet in het eten te gooien; het leek verstandig de NRB in Brussel te notificeren en omdat de consequenties van het notificatieproces niet direct duidelijk waren, werd vlak voor de vakantieperiode aan de noodrem getrokken.

De drukvoorbereiding werd stopgezet en de al in de InfoMil nieuwsbrief aangekondigde voorlichtingsbijeenkomsten werden in allerijl afgelast.

De NRB is nu bij de EG aangemeld, nadat in de oorspronkelijke tekst nog een paar wijzigingen zijn aangebracht. Of de notificatie verdere gevolgen heeft voor de NRB is nog niet duidelijk. Inmiddels is de NRB

bij InfoMil te bestellen. Kosten: f 100,- per exemplaar.

Aanvulling en aanpassing

De NRB is nog niet af. Recent zijn de hoofdstukken over het bodembeschermingsbeleid en de risicobeoordelingsmethodiek (stappenplan NRB) verschenen. In de loop van 1997 en begin '98 verschijnen nog hoofdstukken over materiaalkeus, bedrijfsriolering, tankopslag en bodemmonitoring.

Wanneer uit praktijkervaringen blijkt dat de opzet van de NRB verbetering behoeft, zal die worden aangepast; in 1998 wordt het gebruiksgemak van de NRB geëvalueerd. Verbeteringen en aanvullingen worden gratis aan geregistreerde NRB-bezitters toegezonden.

Preventie

Stimuleren of reguleren?

Bedrijven die zelf hun mogelijkheden tot afvalpreventie onderzoeken; dat is het ideaal van de meeste overheden. Daarom prefereren zij doorgaans stimuleren boven reguleren.

De terugkerende vraag bij de aanpak van preventie is: moet je kiezen voor stimuleren of reguleren? Of is wellicht een tussenweg mogelijk? Verreweg de meeste overheden verwachten het meeste van vrijwillige medewerking en hechten daarom veel waarde aan het stimuleren van bedrijven om de eigen mogelijkheden te onderzoeken. Maar hoe moet je in zo'n geval omgaan met de milieuvergunning? Wanneer je aanstuurt op vrijwillig onderzoek werkt het averechts om het aanpassen van de milieuvergunning erin te betrekken, vinden veel milieumedewerkers. Anderzijds, wat doe je als het bedrijf de preventie niet vrijwillig aanpakt? Moet je dan toch terugvallen op de ouderwetse dwang?

Bedrijven willen duidelijkheid. Informeer elk bedrijf daarom dat de overheid in de toekomst periodiek vergunningen zal actualiseren, en daarbij ook kijkt naar de preventiemogelijkheden. Schets dan de

voordelen die vrijwillige medewerking voor de vergunningverlening heeft, zoals een beperktere noodzaak tot aanpassing van de vergunning.

Ook als de overheid de resultaten van een onderzoek direct wil vastleggen in de vergunning (door een ambtshalve wijziging) kan dit worden uitgelegd als voordeel voor het bedrijf; de vergunning is dan weer helemaal actueel. Een andere mogelijkheid is wachten op een voor de hand liggend moment in de vergunningverlening.

De keuze is afhankelijk van de gemaakte werkafspraken. In de praktijk kiezen veel overheden ervoor de Leidraad van InfoMil als basis te nemen voor de werkwijze. Het voordeel van preventie is dat bedrijven er geld mee kunnen besparen. Onderzoek wijst uit dat veel bedrijven de eigen mogelijkheden nog niet volledig benut hebben; daar valt dus iets te verdienen.

Landelijke preventiedag

Op 29 januari 1998 organiseert InfoMil in de Reehorst in Ede een landelijke bijeenkomst over afval- en emissiepreventie in de milieuvergunning.

De landelijke dag 'Preventie in de milieuvergunning' is bestemd voor vergunningverleners en handhavers van gemeenten, provincies, regionale milieudiensten, waterschappen, et cetera.

Op de dag worden de nieuwste ontwikkelingen gepresenteerd. Daarnaast kunt u in workshops met collega's ervaringen uitwisselen op het gebied van preventie.

Onderwerpen zijn onder meer de relatie met energiebesparing, introductie van preventie binnen bedrijven, het werken met de Leidraad *Afval- en emissiepreventie in de milieuvergunning* en met informatiebladen, en *Werken met preventie* en art. 8.40 amvb's.

Heeft u ervaringen met preventie? Dan ontmoeten wij u graag op 29 januari. U ontvangt binnenkort nadere informatie.

Water

Controlevoorzieningen afvalwater tegen elke prijs?

In een aantal 8.40 amvb's, zoals die voor de horeca en de slagerijen, wordt een doelmatige, goed toegankelijke controlevoorziening geëist als het afvalwater uit de ruimte waar het vethoudende afvalwater ontstaat niet door een gecertificeerde vetafscheider is geleid. Deze eis kan soms leiden tot praktische problemen en hoge kosten.

Een goede controlevoorziening heeft een diameter van tenminste 20 cm en dient zo geconstrueerd te zijn dat de instroomopening 10 cm boven de uitstroomopening zit. Als zo'n voorziening in een bestaande

inrichting moet worden geïnstalleerd, zouden in sommige gevallen ingrijpende sloop- en bouwwerkzaamheden nodig zijn. De kosten kunnen dan zo hoog oplopen dat ze voor de betreffende inrichting niet meer

als redelijk worden beschouwd. In overleg met het bevoegd gezag kan in zulke gevallen worden afgezien van het plaatsen van een controlevoorziening. Men kan wel onderzoeken of de samenstelling van het afvalwater op een andere manier kan worden bepaald.

Er is geen exacte financiële grens aan te geven waarboven het plaatsen van een controlevoorziening niet langer redelijk is. Dit moet per geval worden bekeken en is mede afhankelijk van omvang en samenstelling van de lozing.

CIW-subwerkgroep Tankautoreiniging van start

Door werkgroep VI van de CIW (Commissie Integraal waterbeheer, voorheen CUWVO) is de taakopdracht van de subwerkgroep Tankautoreiniging vastgesteld. Deze bedrijfstaking zal een integraal karakter krijgen. Dat betekent dat de subwerkgroep naast aanbevelingen voor afvalwater ook aanbevelingen zal aandra-

gen voor aspecten die in het kader van de Wm worden geregeld (lucht, afval en energie). Deze taakopdracht is de eerste in zijn soort; het gaat om een pilot-project. De subwerkgroep begint binnenkort met haar taak en hoopt die begin 1999 af te ronden.

Subwerkgroep Tankautoreiniging binnenkort van start

Raad van State over energiebesparing in de vergunning

Toen in 1993 de Wet milieubeheer in werking trad, werd energiebesparing een verplicht aandachtspunt voor de milieuvergunning. Uit de beperkte jurisprudentie op dit gebied blijkt dat de vergunningverlener niet meer om het aspect energie heen kan. De Raad van State heeft een aantal malen uitspraak gedaan, steeds naar aanleiding van bezwaren van de milieubeweging. In dit artikel zetten we de jurisprudentie op een rij.

Energie hoeft niet anders te worden behandeld dan de traditionele hinderaspecten; dat kun je opmaken uit uitspraken van de Raad van State over dat onderwerp. De mogelijkheden en randvoorwaarden van de Wm op het gebied van soorten voorschriften, redelijkheid en handhaving zijn dus ook op het aspect energie van toepassing. Energievoorschriften kunnen derhalve alleen worden weggelaten als ze niet zinvol zijn in het licht van de bescherming van het milieu.

Verder wordt het 'niet onjuist' geacht om het beleid zoals is verwoord in de circulaire *Omgaan met energieverbruik en meerjarenafspraken bij de milieuvergunning* (VROM/EZ, 1994) en de aanpak uit de *Voorlopige handleiding Energie in de milieuvergunning* (InfoMil, 1995) als uitgangspunt te nemen om energieverbruik en -besparing in een Wm-vergunning te toetsen.

Terugverdientijd

In de voorlopige handleiding wordt geadviseerd om bij de beoordeling van de redelijkheid van maatregelen een terugverdientijd aan te houden van drie jaar voor processen en vijf jaar voor gebouwen en faciliteiten. Dat wil, zo stelt de Raad, niet zeggen dat terugverdientijd het enige criterium is om de redelijkheid te toetsen. Het kan bijvoorbeeld zijn dat de nadelige gevolgen van de betreffende maatregel voor het milieu zwaarder wegen dan de te realiseren energiebesparing.

Meerjarenafspraken

Bij bedrijven die zijn toegetreden tot een meerjarenafpraak energiebesparing (mja) is het onvoldoende om in de considerans te verwijzen naar de energiebesparingsdoelstelling uit de betreffende mja. Het is, vindt de Raad van State, juist de bedoeling dat door middel van voorschriften vorm wordt

gegeven aan de besparingsdoelstelling, voor zover dat tenminste mogelijk en effectief is voor het bedrijf in kwestie. De mja's moeten dus via voorschriften worden geconcretiseerd. In de circulaire staat dat dat betekent dat aan de vergunning tenminste twee zaken moeten worden verbonden: het Bedrijfsenergieplan of de maatregelen daaruit, plus een plicht tot een jaarlijkse voortgangsrapportage aan het bevoegd gezag. Dit geeft het bevoegd gezag ook de mogelijkheid om als dat nodig is handhavend op te treden.

Besparingsonderzoeken

Bij een verplichting tot besparingsonderzoek hoort volgens de Raad van State een plan met concrete maatregelen, de plicht om die uit te voeren, een goedkeuring van het plan door het bevoegd gezag en rapportage over de voortgang. Bij verzuim kunnen (op verzoek van 'een ieder'; artikel 18.14 Wm) de daartoe geëigende handhavingmiddelen worden ingezet. Ook kunnen naar aanleiding van de resultaten van het energieonderzoek of op basis van nieuwe ontwikkelingen nadere eisen aan de vergunning worden verbonden (artikel 8.22/8.23 Wm). InfoMil gaat er van uit dat in elk geval de maatregelen met een redelijke terugverdientijd in het plan moeten zijn opgenomen. De terugverdientijd moet zijn berekend volgens de definitie in de voorlopige handleiding. Als een volledig onderzoek wordt verlangd, is het opnemen van specifieke middelvoorschriften overbodig. Het moet, zo stelt InfoMil, natuurlijk wel mogelijk zijn om in de vergunning sommige maatregelen verplicht te stellen en daarnaast een beperkt onderzoek voor te schrijven naar de redelijkheid van een andere maatregel.

De informatie in dit artikel is gebaseerd op de volgende uitspraken:

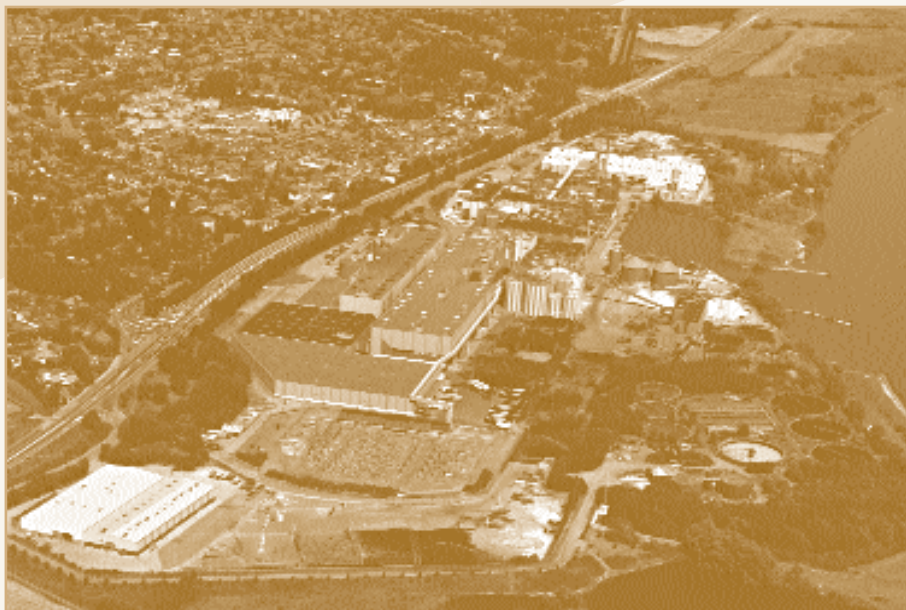
E03.94.0844 /P90 en F03, 94.0508 (Rijssen)
 E03.94.0469 (Emmen)
 E03.94.1439 (Heusden)
 E03.94.1475 (Waalwijk)
 E03.94.1584 (Eindhoven)
 E03.94.1665 (Maasbree)
 E03.95.0842 (Waalwijk)
 F03.96.0224 (Den Bosch)
 E03.96.0348 (Neerijnen)

In de industrie blijven veel mogelijkheden tot energiebesparing nog onbenut.

Provincie en Parenco tevreden over BMP-proces

Op 8 maart 1996 heeft de overheid een milieuconvenant afgesloten met de papier- en kartonindustrie. Sinds 1 april 1996 zijn alle 28 onder het convenant vallende bedrijven bezig met het opstellen van hun BMP's. 18 BMP's zijn al klaar, waaronder dat van Parenco. B. Sikma van Parenco en M. Lunter van de provincie Gelderland vertellen over het BMP-proces van deze Gelderse papierfabriek.

Papierfabriek Parenco in Renkum

Parenco in Renkum maakt jaarlijks 450.000 ton krantenpapier en is daarmee op dat gebied de grootste van ons land en een van de grote jongens in Europa. Voor de vergunningverlening valt het bedrijf onder het coördinerend bevoegd gezag van de provincie. Verder waren van overheidswege Rijkswaterstaat, RIMH Gelderland en de gemeente Renkum betrokken bij het BMP-proces.

Parenco wilde direct meewerken aan het opstellen van een BMP. Michael Lunter van de provincie Gelderland: "Parenco profileert zich in de papierindustrie graag als voorloper, zowel in techniek als op milieugebied. Het was daarom vanzelfsprekend dat het bedrijf het convenant ondertekende en daarna een BMP ging ontwikkelen. Voor alle papierfabrieken geldt wel dat ze vrij vlot aan het werk gegaan zijn na de ondertekening van het convenant. Dat betekent overigens niet dat alle afspraken zonder slag of stoot tot stand zijn gekomen. De twee belangrijkste onderwerpen in het BMP waren de reductie van NO_x-emissie en het

terugdringen van het grondwaterverbruik. Aan beide punten hebben we wel een paar sessies gewijd: onderhandelingen op het scherpst van de snede, terugtrekken voor overleg, kneden en masseren. Het gaat tenslotte om veel geld en alles wat je te veel toegeeft is duur."

Energie en zware metalen

Lunter: "Energie wordt apart geregeld in een energieconvenant. Daarin is de verplichting opgenomen om een Bedrijfs Energie Plan op te stellen, en dat maakt deel uit van het BMP. Het bedrijf had daar al veel werk van gemaakt, ook al omdat daar flinke bedragen te verdienen zijn. Ook de lozingen van zware metalen zijn indirect in het overleg aan de orde gekomen. Parenco verwerkt gebruikt papier, en drukinkt bevat vaak metalen. Het bedrijf verbrandt het verontreinigde slib wel, maar je hebt toch altijd wat uitloging. Hoewel dit punt niet in het convenant is opgenomen, is het in de gesprekken toch een paar keer aan de orde geweest. Uiteindelijk zijn met

Rijkswaterstaat redelijk bevredigende afspraken gemaakt."

B. Sikma, die het BMP-proces bij Parenco begeleidde: "Bij het bedrijf worden de zware metalen verwerkt volgens de stand der techniek; 90% wordt al verwijderd. Bij dit onderwerp is voor een ketenaanpak gekozen: de metalen komen van de inktleveranciers, dus ligt een bronaanpak het meest voor de hand."

Goede relatie

Lunter: "Bij een bedrijfsmilieuplan, het woord zegt het al, ligt het initiatief bij het bedrijf. Parenco heeft dat prima opgepikt. De discussies waren pittig, maar goed; inhoudelijk kom je dan echt verder. Voor een deel bepaalt het soort convenant de aard van de onderhandelingen: je hebt hele strakke en hele globale convenanten. Het papierconvenant is een beetje een mix. Met het eindresultaat van de besprekingen kunnen wij als vergunningverlener goed leven. Dat betekent overigens niet dat we er al zijn. Consequenties van het BMP zijn al verwerkt in de vergunning, die recentelijk is afgegeven. Andere aspecten moeten worden opgenomen in de beschikkingen van de komende jaren. Maar het is een goed begin."

Sikma beaamt dat. "Al voor het BMP hadden we een goede relatie met de provincie en Rijkswaterstaat, maar het voordeel van deze manier van werken is de gestructureerdheid, de schriftelijke vastlegging en de integrale afweging die ontstaat doordat je met alle partijen om de tafel zit. Parenco hoort in dit soort processen bij de voorlopers; doordat de directeur ook voorzitter is van de branchevereniging VNP was het bedrijf inhoudelijk al goed voorbereid. Ook aan onze kant van het proces overheerst de tevredenheid."

Rapporten kunt u opvragen bij FO-Industrie (070 - 3451415). Voor vragen over de doelgroepconvenanten kunt u contact opnemen met de helpdesk van InfoMil (070 - 3610575).

Agenda

7 november

Workshop omgaan met BMP's

Voor ambtenaren van gemeenten en waterschappen.

Informatie: Stadswerk (070) 373 86 30

27 en 28 november

Meubeldagen

Presentaties en demonstraties van oplosmiddelarme en watergedragen verfsystemen voor houten meubels.

Informatie: InfoMil (070) 361 05 75.

2 december

Studiedag Organisch Psycho Syndroom

Alle feiten over risico's, preventie en aansprakelijkheid op een rij.
Mercure Hotel, Nieuwegein.

Informatie: Euroforum (040) 297 49 77.

9 december

Conferentie 'Geurhinder, de kwaliteit van de besluitvorming in het geding'

Hoe kan de overheid vaststellen wanneer geurhinder niet meer acceptabel is?

Organisatie: Platform Geurhinder. Arnhem.
Aanmelden via InfoMil (070) 361 05 75.

29 januari 1998

Landelijke dag Preventie in de milieuvergunning

Zie p. 9 van deze Nieuwsbrief. Ede.
Informatie: InfoMil (070) 361 05 75.

Colofon

Redactieadres

Postbus 30732, 2500 GS Den Haag

Fax (070) 363 33 33

Redactie en productie

Frans Brand, Dick van Teylingen

(: Netwerk voor communicatie, Rotterdam)

Coördinatie voor InfoMil

Roselie Wijtenburg

Vormgeving

Verhey & Associates, Rotterdam

Basisontwerp

Conefrey/Koedam BNO, Oude Wetering

Druk

Macula, Boskoop

Oplage

7000 exemplaren

ISSN 1385 - 5492

Klanten geven dienstverlening InfoMil een dikke voldoende

Hoe doet InfoMil zijn werk? KPMG management consulting heeft de helpdesk van InfoMil doorgelicht. De resultaten zijn overwegend positief.

Honderd mensen zijn telefonisch onderzocht over hun waardering van de InfoMil-helpdesk. Zes aspecten stonden centraal in het onderzoek: deskundigheid, reactietijd, doorverwijzingen, bereikbaarheid en klantvriendelijkheid, 'tevredenheid algemeen' en imago.

Wat kan er beter?

Voorzover de respondenten ontevreden zijn of kanttekeningen maken, gaat dat altijd om kleine percentages (meestal minder dan 10%). Desondanks liggen juist daar mogelijkheden om de dienstverlening verder te verbeteren. Opvallend is dat de eveneens geënquêteerde medewerkers van InfoMil het oordeel van de klanten aanzienlijk negatiever veronderstellen dan werkelijk het geval is. Met de zelfkritiek zit het dus wel goed.

• Reactietijd

15% van de respondenten vindt dat de reactietijd en het nakomen van de afspraken soms beter kan. Dit is een gevoelig punt: een snelle reactie en het nakomen van afspraken zijn normaal, elke afwijking betekent een ontevreden klant. In de praktijk kunnen ook de klanten het proces meebewaken: maak samen duidelijke afspraken.

• Doorverwijzingen

Deze belangrijke functie van InfoMil voldoet beter als verwezen wordt naar andere organisaties: 90% van de respondenten is daarover tevreden. Meer specifieke verwijzingen, direct naar personen, leiden tot een lager percentage tevreden klanten: 75%.

• Klantvriendelijkheid

Een tien met een griffel: 100% van de ondervraagden is tevreden over de manier waarop telefonisten en medewerkers hen te woord staan.

• Bereikbaarheid

25% van de ondervraagden vinden de bereikbaarheid van de InfoMil-medewerkers onvoldoende. De bereikbaarheid van InfoMil als instelling wordt met 88% tevreden beter gewaardeerd.

Duidelijkheid ondervangt het laatste punt van kritiek waarschijnlijk voor een groot deel. Daarom: De telefonische helpdesk van InfoMil is op werkdagen bereikbaar van 9.00-12.00 uur en van 13.30-16.30 uur. Dit geldt alleen niet voor bestuurlijk-juridische vragen; daarvoor is de helpdesk van 9-12 uur telefonisch bereikbaar (zie p. 5). Wanneer de helpdesk bereikbaar is, maar de desbetreffende specialist niet, geeft de telefoniste aan wanneer die er wel is. In de meeste gevallen is dat de volgende werkdag. Wanneer u uw vraag per fax stelt, lukt het InfoMil bijna altijd die binnen 24 uur te beantwoorden.

Wat is InfoMil?

Vergunningverleners, maar ook bedrijven en instanties waarop vergunningen, algemene regels, convenanten, richtlijnen en afspraken van toepassing zijn, moeten kennis hebben van technische, juridische en procedurele kanten van het beleid. Ondersteunende bureaus waren de vergunningverlener en de andere betrokken partijen al langer behulpzaam bij het beantwoorden van vragen. Per 1 juli 1995 werken die bureaus samen in één organisatie: het Informatiecentrum Milieuvrgunningen, kortweg InfoMil. InfoMil is het kennis- en informatiecentrum dat tot in details op de hoogte is van de instrumenten van het milieubeleid en de stand der techniek. De intensieve contacten met instituten als TNO, RIVM, Novem, Senter en internationale instellingen met kennis over milieutechnologie zijn daarbij van grote waarde.

In InfoMil zijn de volgende aandachtsgebieden gebundeld:

- Stafbureau Nederlandse emissierichtlijnen (NeR)
- Projectbureau KWS 2000
- Bureau Energie in de Milieuvrgunning (bEM)
- Bestuurlijk-juridische ondersteuning
- Bodembescherming (NRB, ENBB)
- Helpdesk facilitaire organisatie industrie (FO-Industrie)
- Afval- en emissiepreventie
- Indirecte lozingen afvalwater
- Asbest
- Landbouw
- EuroBAT

InfoMil is in het leven geroepen door de ministeries van VROM en Economische Zaken, in samenspraak met IPO en VNG. Het bureau is een zelfstandig onderdeel van Novem en Senter.